

سازمان عفو بین الملل

بیانیه علنی

شماره عطف:

MDE 13/007/2006 (علنی)

ردیف سرویس خیری: ۰۳۰

۲ فوریه ۲۰۰۶

عفو بین الملل خواستار آزادی کارگران اتوبوس رانی در ایران است

سازمان عفو بین الملل از مقامات دولتی ایران می‌خواهد تا صدها کارگر شرکت اتوبوس رانی تهران را، که به دلیل ظاهراً اقدامات پیشگیرانه از اعتصاب در هفته گذشته دستگیر شده اند، فوراً آزاد کنند. گرچه برخی از کارگران آزاد شده اند، هنوز صدها تن بدون اتهام یا محاکمه در زندان اوین تهران در بازداشت به سر می‌برند.

دستگیریها زمانی آغاز شد که هیئت اجرایی اتحادیه کارگران اتوبوس رانی تهران و حومه که نمایندگی کارگران شرکت اتوبوسرانی تهران (شرکت واحد) را به عهده دارد، جهت تحقق مطالبات اتحادیه ای خواهان اعتصاب در تاریخ ۲۸ ژانویه شد. از جمله خواسته های اتحادیه (سندیکا) می توان به خواست آزادی منصور اسانلو اشاره نمود که از ۲۲ دسامبر ۲۰۰۵ بدون محاکمه و یا اتهامی در زندان بسر می برد. همچنین در راستای تضمین افزایش دستمزد، آنها خواهان بستن یک قرارداد دسته جمعی با شرکت واحد، که توسط شورای شهر تهران اداره می شود، می باشند.

بنابر گزارشات، اطلاعاتی های فراخوان اعتصاب در ۲۴ ژانویه ۲۰۰۶ در سطح گسترده ای در تهران پخش شد و حسینی تبار یکی از اعضای هیئت اجرایی به خاطر کمک در پخش اعلامیه ها به مدت ۴ ساعت بازداشت شد. روز بعد، شش عضو دیگر هیئت اجرایی باسامی ابراهیم مددی، منصور حیات غیبی، سید داوود رضوی، سعید تریبان، علی زاد حسینی و غلامرضا میرزائی به دفتر دادستانی عمومی در تهران احضار شدند. به تاریخ ۲۶ ژانویه، هنگامی که آنها به دادستانی مراجعه نمودند، دستگیرشان کردند، چون از اعلام خاتمه اعتصاب سرباز زدند و بعد به زندان اوین منتقلشان نمودند. در مصاحبه ای با آژانس رسمی خبری ایرنا، شهردار تهران سندیکای شرکت واحد را غیر قانونی خواند و خاطر نشان کرد که مقامات اجازه نخواهند داد اعتصاب صورت بگیرد. مدیریت شرکت اتوبوسرانی واحد تهدید کرد که کارگرانی که از فراخوان اعتصاب حمایت کرده اند اخراج خواهند شد.

شب قبل از اعتصاب، یعنی در تاریخ ۲۷ ژانویه، مقامات دولتی سپس بطور گسترده به دستگیری اعضای اتحادیه پرداختند. بعضی از کارگران را در پایان شیفت کاری شان و بقیه را در منازلشان دستگیر کردند. همسران منصور حیات غیبی، سید داود رضوی و یعقوب سلیمی یکی از دیگر رهبران اتحادیه نیز در بین دستگیرشدگتن هستند.

پس از آنکه یعقوب سلیمی با يك ایستگاه رادیویی در برلین مصاحبه نمود، ماموران امنیتی به منزلش یورش بردند ولی او آنجا نبود. به هر صورت، آنان همسر و کودکانش را مضروب نموده و بازداشتشان کردند. مهدیه سلیمی ۱۲ ساله بعداً این واقعه ناگوار را در یک مصاحبه رادیویی تعریف کرد. او گفت که سه زن و پنج کودک دستگیر شدند، آنها را کتک زدند و خواهر دو ساله او بخاطر این که به داخل اتومبیل توسط ماموران امنیتی هول داده میشد زخمی شده است. او گفت که به سینه مادرش لگد زده اند. مهدیه سلیمی به همراه مادر و خواهر کوچکش پس از آنکه یعقوب سلیمی خود را به نیروهای امنیتی تحویل داد آزاد شدند. گزارش شده است که بقیه کودکان و زنان را آزاد کرده اند.

گزارشات رسیده حاکی از آن است که در روز اعتصاب، یعنی ۲۸ ژانویه صدها عضو دیگر اتحادیه را دستگیر

نموده و بیشتر آنان را به زندان اوین برده اند. بر اساس گزارشات، کارگران را با باتوم، مشت و لگد زده اند و به زور وادار به کارشان نموده اند. اعضای نیروی داوطلب بسیج را گویا برای جاگزین نمودن کارگران اعتصابی آورده بودند. گزارش شده که نیروهای امنیتی از گاز اشک آور و تیراندازی هوایی استفاده کرده اند. گزارش رسیده که در روزهای ۲۹ و ۳۰ ژانویه نیز دستگیریهایی بیشتری صورت گرفته است.

تاکنون، بنا به گزارشها تنها ۳۰ تا ۵۰ نفر از زندانیان را آزاد نموده اند که این همراه با با گرفتن تعهد در زیر فشار از آنان بوده که به اعتصاب و یا هر نوع اعتراض دست نخواهند زد. باور عمومی بر این است که بیش از ۵۰۰ نفر دیگر از کارگران هنوز در زندان اوین، بدون دسترسی به وکیل یا خانواده شان به سر می برند. گفته می شود که تعدادی از آنان از تاریخ ۲۹ ژانویه در اعتراض به دستگیری خود دست به اعتصاب غذا زده اند. همچنین اعتصاب دیگری برای روز دوم فوریه فراخوان داده شده است.

عفو بین الملل نگران جان زندانیانی است که صرفاً بخاطر فعالیت‌های مسالمت آمیز اتحادیه ای دستگیر شده اند. اینان زندانیان عقیدتی هستند و بایستی بدون قید و شرط آزاد گردند. حق ایجاد اتحادیه و پیوستن به آن از قوانین شناخته شده جهانی و بویژه ماده ۲۲ کنوانسیون جهانی حقوق مدنی و سیاسی و همچنین ماده ۸ کنوانسیون جهانی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می باشد. ایران کشوری است که عضو هر دو کنوانسیون است.

ایران همچنین عضو سازمان جهانی کار بوده و ملزم به رعایت مقررات آن، منجمله، قانون مربوط به آزادی تشکل است که بر مبنای آن در جریان منازعات مربوط به منافع شغلی و اقتصادی کارگران، محدودیت حق اعتصاب آنان توسط دولت‌ها، امری غیر قانونی تلقی می شود. دولت تنها زمانی میتواند محدودیت برای اعتصاب ایجاد کند که شرایط حاد اضطراری در سطح کشوری وجود داشته باشد (آن هم فقط برای زمانی محدود) امری که در حال حاضر شاهد آن در تهران نیستیم. آزادی تشکل و به رسمیت شناختن موثر حق بستن قرارداد دسته جمعی هسته اساسی اعلامیه مبانی و حقوق بنیادین کار منتشره از جانب سازمان جهانی کار است که تمام دول عضو ملزم به این هستند که "موازین اعلامیه را بر اساس اساسنامه، محترم شمرده، ترویج نموده و درک نمایند."

زمینه تاریخی

اتحادیه ای که کارگران اتوبوسرانی تهران را نمایندگی میکرد بعد از انقلاب ۱۹۷۹ ممنوع شد و در سال ۲۰۰۴ مجدداً فعالیتش را آغاز کرد، گرچه رسمیت قانونی نیافت. در تاریخ ۲۲ دسامبر ۲۰۰۵ پلیس ۱۲ تن رهبران این سندیکا را در منازلشان دستگیر کرد ولی سریعاً ۴ نفر از آنان را رها نمود. روز ۲۵ دسامبر تعدادی دیگر از رهبران سندیکا را که برای آزادی همکاران دربندشان مشغول سازماندهی اعتصاب در تهران بودند، دستگیر کردند. سپس، همگی آنان و افرادی که قبلاً دستگیر شده بودند، به استثنای منصور اسانلو در چند روز بعد آزاد شدند. او کماکان در زندان بسر میبرد و از داشتن وکیل محروم است و گفته میشود او با اتهامات جدی از جمله ارتباط با گروههای تبعیدی اپوزیسیون و سازمان دهی شورش مسلحانه مواجه باشد. بر اساس گزارشات، هفت تن از اعضای سندیکا یعنی منصور حیات غیبی، ابراهیم مددی، رضا طرازی، غلامرضا میرزائی، عباس نژند کوهی و علی زاد حسین در تاریخ اول ژانویه ۲۰۰۶ به دادگاه انقلاب تهران به احضار شده اند تا به اتهام به هم زدن نظم عمومی محاکمه شوند. محاکمه اینان به تعویق افتاد وقتی که دیگر اعضای اتحادیه مقابل دادگاه به تظاهرات پرداختند. گزارش شده است که پنج تن از رانندگان اتوبوس را روز ۷ ژانویه، زمانی که کارگران شرکت واحد اعتصاب دیگری را سازمان داده بودند، دستگیر شدند ولی بعداً آزاد شدند.

برای اطلاعات بیشتر در این مورد به

AI Index MDE 13/002/2006 که در پیوند انترنتی زیر مراجعه کنید:

<http://web.amnesty.org/library/Index/ENGMDE130022006?open&of=ENG-IRN>